בזכות מצוות צדקה — בתו ניצלה

דף עבודה בעקבות רבי עקיבא

שם: _____ כיתה: _____

המעשה — הסיפור המלא

פְּתִיחָה: הַסּוֹד הַמַּפְתִּיעַ שֶׁל גְּדוֹל הַדּוֹר

יְלָדִים, הַאִם פַּעַם יְדַעְתֶּם סוֹד – סוֹד שֶׁאָסוּר לְגַלּוֹת לְאַף אֶחָד, אֲבָל הוּא כָּל כָּךְ מַפְתִּיעַ שֶׁהוּא גּוֹרֵם לַלֵּב שֶׁלָּכֶם לִדְפֹּק בְּחָזְקָה?

הַסִּפּוּר שֶׁלָּנוּ מַתְחִיל בְּסוֹד כָּזֶה מַמָּשׁ. סוֹד שֶׁהִסְתִּיר גְּדוֹל הַדּוֹר, רַבִּי עֲקִיבָא.

רַבִּי עֲקִיבָא אָהַב אֶת בִּתּוֹ אַהֲבָה עֲצוּמָה. הִיא הָיְתָה יַלְדָּה צַדֶּקֶת, עֲנָוָה, מְלֵאָה בְּמִדּוֹת טוֹבוֹת, שֶׁתָּמִיד חִיְּכָה וְעָזְרָה לְכֻלָּם. אֲבָל בִּלְבּוֹ שֶׁל רַבִּי עֲקִיבָא נָחְבָּא פַּחַד גָּדוֹל.

לִפְנֵי שָׁנִים רַבּוֹת, פָּגְשׁוּ אוֹתוֹ הַ״כַּלְדִּיִּים״ – אֲנָשִׁים גּוֹיִים שֶׁהָיוּ חוֹזִים בַּכּוֹכָבִים. הֵם הִבִּיטוּ לַשָּׁמַיִם, הִצְבִּיעוּ עַל הַכּוֹכָבִים שֶׁנִּצְנְצוּ בָּאוֹר קַר וְאָמְרוּ לוֹ דָּבָר נוֹרָא: ״עֲקִיבָא, בַּיּוֹם שֶׁבּוֹ תִּתְחַתֵּן בִּתְּךָ – יָבוֹא נָחָשׁ מְסֻכָּן וְאַרְסִי, יַכִּישׁ אוֹתָהּ, וְהִיא תָּמוּת!״.

רַבִּי עֲקִיבָא יָדַע שֶׁאֲנַחְנוּ הַיְּהוּדִים לֹא מַאֲמִינִים בַּכּוֹכָבִים. הוּא יָדַע שֶׁ״אֵין מַזָּל לְיִשְׂרָאֵל״ – הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא גָּדוֹל יוֹתֵר מִכָּל הַכּוֹכָבִים, וְהוּא זֶה שֶׁקּוֹבֵעַ. וּבְכָל זֹאת, לֵב שֶׁל אַבָּא דּוֹאֵג! שָׁנִים עַל גַּבֵּי שָׁנִים הוּא הִתְפַּלֵּל בְּדִמְעוֹת שֶׁלִּישׁ לְבוֹרֵא עוֹלָם שֶׁיִּשְׁמֹר עַל בִּתּוֹ, וְשָׁמַר אֶת הַסּוֹד בְּלִבּוֹ.

שִׂמְחַת הַחֲתֻנָּה וְהַקּוֹל שֶׁלֹּא נִשְׁמַע

וְהִנֵּה, הִגִּיעַ הַיּוֹם הַגָּדוֹל! יוֹם הַחֲתֻנָּה שֶׁל בִּתּוֹ!

הַבַּיִת שֶׁל רַבִּי עֲקִיבָא לָבַשׁ חָג. רֵיחוֹת מְתוּקִים שֶׁל לֶחֶם טָרִי שֶׁיָּצָא מֵהַתַּנּוּר, וּבָשָׂר צָלוּי וּמְתֻבָּל, מִלְּאוּ אֶת הָאֲוִיר (רֵיחַ). קוֹלוֹת שֶׁל שִׁירָה, תֻּפִּים וְכִינּוֹרוֹת הִדְהֲדוּ לְמֶרְחוֹק (שְׁמִיעָה). אוֹרְחִים רַבִּים, גְּדוֹלֵי הַתּוֹרָה וַעֲנִיֵּי הָעִיר, מִלְּאוּ אֶת הָאוּלָם. בִּתּוֹ הַכַּלָּה יָשְׁבָה בַּצַּד, לְבוּשָׁה בִּבְגָדֵי לָבָן צְנוּעִים וְיָפִים, וּפָנֶיהָ זָרְחוּ מֵאוֹר שֶׁל קְדֻשָּׁה וְשִׂמְחָה.

אַךְ רַבִּי עֲקִיבָא, שֶׁיָּשַׁב בְּרֹאשׁ הַשֻּׁלְחָן, לֹא יָכוֹל הָיָה לְהֵרָגַע. מַבָּטוֹ שׁוֹטֵט שׁוּב וָשׁוּב אֶל הַפְּתָחִים, אֶל חֹרֵי הַקִּירוֹת, מְחַפֵּשׂ סַכָּנָה נוֹרֵאת שֶׁזּוֹחֶלֶת עַל גְּחוֹנָהּ.

בְּשִׁיא הַשִּׂמְחָה, מַמָּשׁ כְּשֻׁכֻּלָּם הָיוּ בְּאֶמְצַע סְעוּדַת הַמִּצְוָה וְקָמוּ לִרְקֹד – נִשְׁמְעָה בַּדֶּלֶת נְקִישָׁה.

טוּק... טוּק... טוּק...

אַף אֶחָד לֹא שָׁמַע. הַשִּׁירָה הָיְתָה חֲזָקָה מִדַּי, הַצַּלָּחוֹת נָקְשׁוּ זוֹ בָּזוֹ, וְהַשִּׂמְחָה מִלְּאָה אֶת הֶחָלָל.

בַּפֶּתַח עָמַד אִישׁ רָזֶה וַעֲלוּב מַרְאֶה. קוֹמָתוֹ שְׁפוּפָה, בְּגָדָיו קְרוּעִים, וְרֵיחַ שֶׁל אָבָק מִן הַדְּרָכִים נָדָף מִמֶּנּוּ. הוּא שָׁמַע אֶת הַקּוֹלוֹת, הֵרִיחַ אֶת מַאֲכָלֵי הַמְּלָכִים הַמַּהְבִּילִים הַמֻּנָּחִים עַל הַשֻּׁלְחָנוֹת, וּבִטְנוֹ קָרְקְרָה מֵרָעָב שֶׁל יָמִים. אֲבָל שׁוּם מֻלְצָר לֹא שָׁם לֵב אֵלָיו. הָעָנִי עָמַד שָׁם, הִרְכִּין אֶת רֹאשׁוֹ וְהִתְכּוֹנֵן לַחְזֹר אֶל הַחֹשֶׁךְ.

הַמְּנָה שֶׁל הַכַּלָּה

אֲבָל מִישֶׁהִי אַחַת כֵּן רָאֲתָה.

בִּתּוֹ שֶׁל רַבִּי עֲקִיבָא. דַּוְקָא הִיא, שֶׁזֶּהוּ הַיּוֹם הֲכִי גָּדוֹל, עָמוּס וּמְרֻגָּשׁ בְּחַיֶּיהָ. יְלָדִים, תְּתָאֲרוּ לָכֶם – מִי בְּכָלָל מִסְתַּכֵּל הַחוּצָה בְּיוֹם כָּזֶה? כֻּלָּם מִתְעַסְקִים רַק בָּהּ, מְבָרְכִים אוֹתָהּ וְשָׂמֵחִים בְּשִׂמְחָתָהּ.

אַךְ מַבָּטָהּ צָד אֶת הָעָנִי הַמִּסְכֵּן. הִיא לֹא קָרְאָה לַמִּשְׁרְתִים, כִּי יָדְעָה שֶׁהֵם טְרוּדִים בְּעֶשְׂרוֹת אוֹרְחִים. מָה עָשְׂתָה? עַל הַשֻּׁלְחָן הָיְתָה מֻנַּחַת שְׁנַת הַכַּלָּה – לֶחֶם, בָּשָׂר, יַיִן וְפֵרוֹת. הִיא הֵחֵלָה בְּשִׁקֵּט בְּשִׁמְלָתָהּ, נָטְלָה אֶת צַלַּחְתָּהּ שֶׁלָּהּ, יָצְאָה אֶל מִפְתַּן הַדֶּלֶת וְהִגִּישָׁה אוֹתָהּ יְשִׁירוֹת לָעָנִי.

״קַח, אָחִי,״ לָחֲשָׁה בְּמֹאוֹר פָּנִים, ״אֱכֹל וִיהִי לְךָ לִבְרִיאוּת״.

הָעָנִי הֵרִים אֵלֶיהָ עֵינַיִם רְטֻבוֹת. הוּא לֹא הֶאֱמִין. הַכַּלָּה בְּעַצְמָהּ דּוֹאֶגֶת לוֹ? הוּא בֵּרַךְ אוֹתָהּ בִּרְכַּת שָׁמַיִם לַאֲרִיכוּת יָמִים, יָשַׁב בַּפִּנָּה וֶאֱכַל בְּשִׂמְחָה עַד שֶׁשָּׂבַע.

בְּאִישׁוֹן לַיְלָה: סַכָּנָה בַּקִּיר

הַחֲתֻנָּה הִסְתַּיְּמָה. רַבִּי עֲקִיבָא לִוָּה אֶת אִשְׁתּוֹ וְאֶת הַזּוּג הַצָּעִיר הַבַּיְתָה, לִבּוֹ דּוֹפֵק מֵרֹב צַעַר וּתְפִלָּה.

הַכַּלָּה הָעֲיֵפָה נִכְנְסָה לְחַדְרָהּ לִישֹׁן. הַקִּירוֹת שָׁם הָיוּ בְּנוּיִים מֵאַבְנֵי יְרוּשָׁלַיִם כְּבֵדוֹת שֶׁבֵּינֵיהֶן סְדָקִים. הִיא חָלְצָה מִשְׁעָרָהּ אֶת הַ׳מַכְבֶּנָה׳ – סִיכַּת זָהָב גְּדוֹלָה וְחַדָּה שֶׁנָּהֲגוּ הַנָּשִׁים לֶאֱסֹף בָּהּ אֶת מַחְלְפוֹתֵיהֶן – וְלֹא הָיָה לָהּ מָקוֹם לְהַנִּיחַ אוֹתָהּ בַּחֹשֶׁךְ.

הִיא גִּשְּׁשָׁה בְּיָדָהּ, מָצְאָה חֹר קָטָן וְקָר בְּקִיר הָאֶבֶן הַחָשׁוּף (מִשּׁוּשׁ), וְתָקְעָה אֶת סִיכַּת הַזָּהָב הַחַדָּה עָמֹק לְתוֹךְ הַקִּיר... אָז שָׁכְבָה לִישֹׁן מִתּוֹךְ תְּפִלַּת קְרִיאַת שְׁמַע רְגוּעָה.

אֲבָל... הִיא לֹא יָדְעָה שֶׁבְּאוֹתוֹ סֶדֶק דָּוְקָא, הִמְתִּין הַמָּוֶת.

נָחָשׁ גָּדוֹל שְׁחֹר-מִשְׁקוֹרֶת (קוֹבְּרָה אֱרֶסְיָת), הִתְגַּנֵּב לְתוֹךְ חֹר הַקִּיר. עֵינָיו נָצְצוּ בַּחֹשֶׁךְ, לְשׁוֹנוֹ הַשְּׁסוּעָה רִפְרְפָה, וְהוּא אָרַב בְּשֶׁקֶט, מִתְכּוֹנֵן לְזַנֵּק וּלְהַכִּישׁ דֶּרֶךְ הַקִּיר בְּשָׁעָה שֶׁהַכַּלָּה תִּישַׁן.

וְאָז – קְלִיק! הַסִּיכָּה הַחַדָּה נִנְעֲצָה יְשִׁירוֹת... בְּתוֹךְ הָעַיִן שֶׁל הַנָּחָשׁ! לְלֹא כָּל כַּוָּנָה מְצִדָּהּ, הַסִּיכָּה חָדְרָה יְשִׁירוֹת לְרֹאשׁוֹ שֶׁל נְחַשׁ הַצֶּפַע, וּבַלַּיְלָה הַהוּא הַנָּחָשׁ פָּלַט אֶת נִשְׁמָתוֹ מִבְּלִי שֶׁאַף אֶחָד יַרְגִּישׁ.

בֹּקֶר שֶׁל יְשׁוּעָה

עָלָה הַשַּׁחַר. קַרְנֵי שֶׁמֶשׁ רִאשׁוֹנוֹת שֶׁל בֹּקֶר לִטְּפוּ אֶת חַלּוֹנוֹ שֶׁל רַבִּי עֲקִיבָא. הוּא יָשַׁב בְּבֵיתוֹ, חִוֵּר וְרוֹעֵד. הוּא לֹא עָצַם עַיִן תָּמִיד הַלַּיְלָה. ״הַאִם הַנְּבוּאָה שֶׁל הַכּוֹכָבִים תִּתְקַיֵּם? הַאִם בִּתִּי הַיְקָרָה עוֹד בַּחַיִּים?״ חָשַׁב לְעַצְמוֹ מִתּוֹךְ תְּפִלָּה עֲמֻקָּה.

בְּחַדְרָהּ, קָמָה הַכַּלָּה הַטְּרִיָּה. צִפּוֹרִים צִיְּצוּ בַּחוּץ. הִיא אָמְרָה מִיָּד ״מוֹדָה אֲנִי״, הוֹשִׁיטָה אֶת יָדָהּ אֶל חֹר הַקִּיר כְּדֵי לִשְׁלֹף אֶת סִיכַּת הַזָּהָב שֶׁלָּהּ.

הִיא מָשְׁכָה וּמָשְׁכָה... ״זֶה מָשֻׁהוּ כָּבֵד הַבֹּקֶר...״ חָשְׁבָה, וְאָז מָשְׁכָה בְּכֹחַ.

לְפֶתַע... זְעָקָה פָּלְחָה אֶת אֲוִיר הַבַּיִת!

רַבִּי עֲקִיבָא מִהֵר לָרוּץ וּלְהִכָּנֵס עִם בְּנֵי הַבַּיִת. בְּמֶרְכַּז הַחֶדֶר, עוֹמֶדֶת בִּתּוֹ, חִוֶּרֶת, וּבְיָדָהּ הַסִּיכָּה. אַךְ מַה שֶּׁהָיָה תָּקוּעַ וּנְגוֹרָר אַחֲרֵי הַסִּיכָּה הָיָה לֹא אַחַר מֵאֲשֶׁר נָחָשׁ עָצוּם מֵמַדִּים, אָרֹךְ וּמְאַיֵּם, אַךְ לְגַמְרֵי מֵת!

רַבִּי עֲקִיבָא נָשַׁם בְּקֹשִׁי. דְּמָעוֹת שֶׁל גִּיל וְהוֹדָאָה לַה׳ הֵצִיפוּ אֶת עֵינָיו.

״בִּתִּי יַקִּירָתִי!״ לָחַשׁ, קוֹלוֹ רוֹעֵד מֵהִתְרַגְּשׁוּת, ״אֵיזֶה זְכוּת מְיֻחֶדֶת יֵשׁ לָךְ? מָה עָשִׂית אֶתְמוֹל שֶׁזָּכִית לְנֵס כָּזֶה אֲשֶׁר קָרַע אֶת גְּזֵרַת הַשָּׁמַיִם?!״

הַבַּת שָׁתְקָה לְרֶגַע, נִזְכֶּרֶת, וְהֵשִׁיבָה בַּעֲנָוָה: ״אַבָּא, אֶתְמוֹל בָּעֶרֶב כְּשֻׁכֻּלָּם הָיוּ שְׂמֵחִים בַּחֲתֻנָּה, רָאִיתִי עָנִי עוֹמֵד בַּפֶּתַח. אַף אֶחָד לֹא שָׂם לֵב אֵלָיו. קַמְתִּי, לָקַחְתִּי אֶת הַמָּנָה שֶׁלִּי וְנָתַתִּי אוֹתָהּ לוֹ. זֶה הַכֹּל.״

יָצָא רַבִּי עֲקִיבָא אֶל דֶּלֶת הַבַּיִת, הִבִּיט לַשָּׁמַיִם שֶׁהָיוּ עַכְשָׁו בְּהִירִים וְכְחֻלִּים, וְדָרַשׁ קָבָל עַם וְעֵדָה:

״אַחַי! דְּעוּ לָכֶם כִּי יֵשׁ כֹּחַ אֶחָד שֶׁחָזָק מִכָּל גְּזֵרוֹת הַכּוֹכָבִים – צְדָקָה תַּצִּיל מִמָּוֶת! אֵינָהּ מַצִּילָה רַק מִן הַסַּכָּנָה הַקְּטַנָּה, אֶלָּא מִן הַמָּוֶת מַמָּשׁ. וּמִי שֶׁרוֹאֶה אֶת הַשֵּׁנִי וְעוֹזֵר לוֹ, אֶפְלוּ כְּש�ֶׁהוּא עַצְמוֹ בְּשִׂיא שִׂמְחָתוֹ – הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יִשְׁמֹר מֵעָלָיו וְיַצִּילוֹ לָנֶצַח.״

מקורות: תלמוד בבלי, מסכת שבת, דף קנ״ו, עמוד ב׳. (מעשה בבתו של רבי עקיבא, שאמרו לו הכלדיים שביום חופתה יכיש אותה נחש ותמות. בליל החתונה נעצה את המכבנה בחור שבקיר וישבה בעינו של הנחש. בבוקר משכה אותה ונמשך הנחש עמה... שאל אותה אביה: מה עשית? אמרה לו: עני בא בערב וכולם היו טרודים, נטלתי את מנתי ונתתיה לו. אמר רבי עקיבא: ״צדקה תציל ממוות״). מבוסס גם על דף מקורות [1], [2], [3], [4], [5], [6] מתוך מחברת המקורות שסופקה.

1. שאלות ידע מתוך הסיפור

א. בתחילת הסיפור נאמר: "הִיא הָיְתָה יַלְדָּה צַדֶּקֶת, עֲנָוָה, מְלֵאָה בְּמִדּוֹת טוֹבוֹת, שֶׁתָּמִיד חִיְּכָה וְעָזְרָה לְכֻלָּם." — מה קרה מיד לאחר מכן?

ב. מדוע התרחש הדבר המתואר במשפט: "קוֹלוֹת שֶׁל שִׁירָה, תֻּפִּים וְכִינּוֹרוֹת הִדְהֲדוּ לְמֶרְחוֹק (שְׁמִיעָה)."?

ג. כיצד הגיב רבי עקיבא למצב המתואר: "הוּא שָׁמַע אֶת הַקּוֹלוֹת, הֵרִיחַ אֶת מַאֲכָלֵי הַמְּלָכִים הַמַּהְבִּילִים הַמֻּנָּחִים עַל הַשֻּׁלְחָנוֹת, וּבִטְנוֹ קָרְקְרָה מֵרָעָב שֶׁל יָמִים."?

ד. מה השתנה בין "רַבִּי עֲקִיבָא לִוָּה אֶת אִשְׁתּוֹ וְאֶת הַזּוּג הַצָּעִיר הַבַּיְתָה, לִבּוֹ דּוֹפֵק מֵרֹב צַעַר וּתְפִלָּה." לבין "לְלֹא כָּל כַּוָּנָה מִצִּדָּהּ, הַסִּיכָּה חָדְרָה יְשִׁירוֹת לְרֹאשׁוֹ שֶׁל נָחָשׁ הַצֶּפַע, וּבַלַּיְלָה הַהוּא..."?

ה. כיצד הגיע הסיפור אל האירוע: "קַמְתִּי, לָקַחְתִּי אֶת הַמָּנָה שֶׁלִּי וְנָתַתִּי אוֹתָהּ לוֹ."?

2. השלימו פרטים מדויקים מן הסיפור

א. הִיא הָיְתָה יַלְדָּה צַדֶּקֶת, עֲנָוָה, מְלֵאָה בְּמִדּוֹת טוֹבוֹת, שֶׁתָּמִיד חִיְּכָה וְעָזְרָה _____.

ב. רַבִּי עֲקִיבָא יָדַע שֶׁאֲנַחְנוּ הַיְּהוּדִים לֹא מַאֲמִינִים _____.

ג. קוֹלוֹת שֶׁל שִׁירָה, תֻּפִּים וְכִינּוֹרוֹת הִדְהֲדוּ לְמֶרְחוֹק (_____).

ד. מַבָּטוֹ שׁוֹטֵט שׁוּב וָשׁוּב אֶל הַפְּתָחִים, אֶל חֹרֵי הַקִּירוֹת, מְחַפֵּשׂ סַכָּנָה נוֹרֵאת שֶׁזּוֹחֶלֶת עַל _____.

ה. הוּא שָׁמַע אֶת הַקּוֹלוֹת, הֵרִיחַ אֶת מַאֲכָלֵי הַמְּלָכִים הַמַּהְבִּילִים הַמֻּנָּחִים עַל הַשֻּׁלְחָנוֹת, וּבִטְנוֹ קִרְקְרָה מֵרָעָב שֶׁל _____.

נכון או לא נכון — על פי פרטי הסיפור

משפט מן המעשה או שינוי שלו	נכון	לא נכון	תקנו או הביאו הוכחה
רַבִּי עֲקִיבָא יָדַע שֶׁאֲנַחְנוּ הַיְּהוּדִים לֹא מַאֲמִינִים בַּכּוֹכָבִים.	☐	☐	
בסיפור לא התרחש הדבר הבא: מַבָּטוֹ שׁוֹטֵט שׁוּב וָשׁוּב אֶל הַפְּתָחִים, אֶל חֹרֵי הַקִּירוֹת, מְחַפֵּשׂ סַכָּנָה נוֹרֵאת שֶׁזּוֹחֶלֶת עַל גְּחוֹנָהּ.	☐	☐	
הִיא לֹא קָרְאָה לַמְּשָׁרְתִים, כִּי יָדְעָה שֶׁהֵם טְרוּדִים בְּעֲשִׂרוֹת אוֹרְחִים.	☐	☐	
בסיפור לא התרחש הדבר הבא: אָז שָׁכְבָה לִישֹׁן מִתּוֹךְ תְּפִלַּת קְרִיאַת שְׁמַע רְגוּעָה.	☐	☐	
רַבִּי עֲקִיבָא מִהֵר לָרוּץ וּלְהִכָּנֵס עִם בְּנֵי הַבַּיִת.	☐	☐	

3. מה היה ראשון?

כתבו ליד כל אירוע מספר מ־1 עד 5 לפי סדר התרחשותו בסיפור.

□ הִיא קָמָה בְּשֶׁקֶט בְּשִׁמְלָתָהּ, נָטְלָה אֶת צַלַּחְתָּהּ שֶׁלָּהּ, יָצְאָה אֶל מִפְתַּן הַדֶּלֶת וְהִגִּישָׁה אוֹתָהּ יְשִׁירוֹת לַעֲנִי.

□ הִיא הָיְתָה יַלְדָּה צַדֶּקֶת, עֲנָוָה, מְלֵאָה בְּמִדּוֹת טוֹבוֹת, שֶׁתָּמִיד חִיְּכָה וְעָזְרָה לְכֻלָּם.

□ וּמִי שֶׁרוֹאֶה אֶת הַשֵּׁנִי וְעוֹזֵר לוֹ, אֲפִלּוּ כְּשֶׁהוּא עַצְמוֹ בְּשִׁיא שִׂמְחָתוֹ – הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יִשְׁמֹר מֵעָלָיו וְיַצִּילוֹ…

□ אַךְ רַבִּי עֲקִיבָא, שֶׁיָּשַׁב בְּרֹאשׁ הַשֻּׁלְחָן, לֹא יָכוֹל הָיָה לְהֵרָגַע.

□ קָרְנֵי שֶׁמֶשׁ רִאשׁוֹנוֹת שֶׁל בֹּקֶר לִטְּפוּ אֶת חַלּוֹנוֹ שֶׁל רַבִּי עֲקִיבָא.

לפני ואחרי

מה קרה לפני: "הִיא קָמָה בְּשֶׁקֶט בְּשִׁמְלָתָהּ, נָטְלָה אֶת צַלַּחְתָּהּ שֶׁלָּהּ, יָצְאָה אֶל מִפְתַּן הַדֶּלֶת וְהִגִּישָׁה אוֹתָהּ יְשִׁירוֹת לַעֲנִי."?

מה קרה אחרי: "קָרְנֵי שֶׁמֶשׁ רִאשׁוֹנוֹת שֶׁל בֹּקֶר לִטְּפוּ אֶת חַלּוֹנוֹ שֶׁל רַבִּי עֲקִיבָא."?

סיבה ותוצאה מתוך המעשה

האירוע הנתון	מה גרם לו?	מה הייתה תוצאתו?
מַבָּטוֹ שׁוֹטֵט שׁוּב וָשׁוּב אֶל הַפְּתָחִים, אֶל חֹרֵי הַקִּירוֹת, מְחַפֵּשׂ סַכָּנָה נוֹרֵאת שֶׁזּוֹחֶלֶת עַל גְּחוֹנָהּ.		
אָז שָׁכְבָה לִישֹׁן מִתּוֹךְ תְּפִלַּת קְרִיאַת שְׁמַע רְגוּעָה.		

4. הבנה והעמקה

המסר העולה מן הסיפור: המידה הטובה והדרך לעבודת השם העולות מן המעשה

א. מה מלמד המעשה "בזכות מצוות צדקה — בתו ניצלה" על רבי עקיבא? הביאו שתי ראיות מדויקות מן הסיפור.

ב. הסבירו במילים שלכם את המשפט: "הִיא לֹא קָרְאָה לַמְּשָׁרְתִים, כִּי יָדְעָה שֶׁהֵם טְרוּדִים בְּעֶשְׂרוֹת אוֹרְחִים.".

ג. אילו רבי עקיבא לא היה פועל כפי שמתואר ב־"לְלֹא כָּל כַּוָּנָה מִצִּדָּהּ, הַסִּיכָּה חָדְרָה יְשִׁירוֹת לְרֹאשׁוֹ שֶׁל נְחַשׁ הַצֶּפַע, וּבַלַּיְלָה הַהוּא הַנָּחָשׁ..." — כיצד היה הסיפור עשוי להסתיים?

ד. כיצד האירוע "קַמְתִּי, לָקַחְתִּי אֶת הַמָּנָה שֶׁלִּי וְנָתַתִּי אוֹתָהּ לוֹ." מחזק את המסר של הסיפור?

5. קומיקס — אירועים ממשיים מן הסיפור

סיפור 20 • רבי עקיבא • בזכות מצוות צדקה — בתו ניצלה

ציירו כל אירוע והוסיפו מתחתיו משפט מתאים.

1. הִיא הָיְתָה יַלְדָּה צַדֶּקֶת, עֲנָוָה, מְלֵאָה בְּמִדּוֹת טוֹבוֹת,...

2. אוֹרְחִים רַבִּים, גְּדוֹלֵי הַתּוֹרָה וְעַנְיֵי הָעִיר, מִלְּאוּ אֶת...

3. דַּוְקָא הִיא, שֶׁזֶּהוּ הַיּוֹם הֵכִי גָּדוֹל, עָמוּס וּמְרַגֵּשׁ...

4. הִיא חֶלְצָה מִשְׁעָרָהּ אֶת הַ׳מַּכְבֵּנָה׳ – סִיבַּת זָהָב גְּדוֹלָה…

סיפור 20 • רבי עקיבא • בזכות מצוות צדקה — בתו ניצלה

5. זֶה מָשֶׁהוּ כָּבֵד הַבֹּקֶר…״ חָשְׁבָה, וְאָז מָשְׁכָה בְּכֹחַ.

6. וּמִי שֶׁרוֹאֶה אֶת הַשֵּׁנִי וְעוֹזֵר לוֹ, אֲפִלּוּ כְּשֶׁהוּא עַצְמוֹ…

6. כתיבה ויצירה בעקבות הסיפור

☐ **יומן:** כתבו מנקודת מבטו של מי שראה את האירוע "הוּא שָׁמַע אֶת הַקּוֹלוֹת, הֵרִיחַ אֶת מַאֲכָלֵי הַמְּלָכִים הַמַּהְבִּילִים הַמֻּנָּחִים עַל הַשֻּׁלְחָנוֹת, וּבִטְנוֹ…".

☐ **מכתב:** כתבו לרבי עקיבא בעקבות "אָז שָׁכְבָה לִישֹׁן מִתּוֹךְ תְּפִלַּת קְרִיאַת שְׁמַע רְגוּעָה.".

☐ **דרשיח:** חברו שיחה שהייתה יכולה להתרחש רגע לפני "רַבִּי עֲקִיבָא מְהֵר לָרוּץ וּלְהִכָּנֵס עִם בְּנֵי הַבַּיִת.".

☐ **דיווח:** כתבו ידיעה קצרה שכותרתה "בזכות מצוות צדקה — בתו ניצלה".

המחזה

רגע מן הסיפור	הדמויות	מה יאמרו או יעשו?
מַבָּטוֹ שׁוֹטֵט שׁוּב וָשׁוּב אֶל הַפְּתָחִים, אֶל חֹרֵי הַקִּירוֹת, מְחַפֵּשׂ סַכָּנָה נוֹרֵאת…		
לְלֹא כָּל כַּוָּנָה מִצִּדָּהּ, הַסִּיכָּה חָדְרָה יְשִׁירוֹת לְרֹאשׁוֹ שֶׁל נָחָשׁ הַצֶּפַע,…		

7. חיבור לחיים מתוך המעשה

א. מה אפשר ללמוד מן הדרך שבה רבי עקיבא פעל באירוע "רַבִּי עֲקִיבָא לִוָּה אֶת אִשְׁתּוֹ וְאֶת הַזּוּג הַצָּעִיר הַבַּיְתָה, לְבוֹ דּוֹפֵק מֵרֹב צַעַר וּתְפִלָּה."?

ב. תארו מצב מחיי הכיתה שבו אפשר ליישם את המסר של "בזכות מצוות צדקה — בתו ניצלה".

ג. איזו פעולה מעשית תעשו השבוע בעקבות הסיפור?

מרבי עקיבא ומן המעשה "בזכות מצוות צדקה — בתו ניצלה" למדתי

ש_____.

מחוון למורה — 100 נקודות

ידיעת פרטי הסיפור	סדר וסיבה־תוצאה	ראיות מן הטקסט	הבנת המסר	יצירתיות ויישום
25	20	20	20	15